EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 26.4.2023
COM(2023) 240 final

ANNEXES 1 to 7

# LISAD

**järgmise dokumendi juurde:**

**Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS**

**majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97**

# I LISA

## *Tehnilise trajektoori seadmise kriteeriumid liikmesriikidele, kelle valitsemissektori võlg on üle kontrollväärtuse 60 % SKPst või valitsemissektori eelarvepuudujääk on üle kontrollväärtuse 3 % SKPst*

Liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võlg on üle kontrollväärtuse 60 % SKPst või valitsemissektori eelarvepuudujääk on üle kontrollväärtuse 3 % SKPst, tagab tehniline trajektoor, et:

(a) hiljemalt kohandamisperioodi lõpuks on kümneaastane võlatrajektoor täiendavate eelarvemeetmete puudumisel usutavas langustrendis või püsib konservatiivsel tasemel;

(b) valitsemissektori eelarvepuudujääk viiakse ja hoitakse samal kümneaastasel perioodil alla kontrollväärtuse 3 % SKPst, kui puuduvad täiendavad eelarvemeetmed;

(c) aastatel, kui asjaomase liikmesriigi eelarvepuudujääk on eeldatavasti üle kontrollväärtuse 3 % SKPst ja see ei ole kontrollväärtuselähedane ega ajutine, on tehniline trajektoor kooskõlas ka määrusega [X] muudetud nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 (ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta) artiklis 3 osutatud võrdlusalusega;

(d) eelarve kohandamist ei lükata kohandamisperioodi lõpuaastatele, st riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal tehtav eelarvekohandus on proportsionaalne vähemalt kogu kohandamisperioodi eelarvekohandusega;

(e) valitsemissektori võla suhe SKPsse on kavandamisperioodi lõpus allpool selle taset tehnilise trajektoori kohaldamisele eelnenud aastal ning

(f) reeglina jääb kava kehtivusajal riiklik netokulude kasv keskmiselt allapoole keskpika perioodi majanduskasvu.

## II LISA

### *Riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatav teave*

Riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatakse järgmine teave:

(a) artiklis 11 osutatud riiklik netokulude kava. Valitsuse kontrolli alt väljas olevad muud eelarvemuutujad, mis kuuluvad artiklis 2 osutatud netokulude mõiste alla, koosnevad liidu programmidega seotud kuludest, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadavate tuludega, ning töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilistest elementidest;

(b) valitsemissektori tulude kasvuprognoos, kui poliitikat ei muudeta;

(c) valitsemissektori võla suhte kasvuprognoos;

(d) teave elanikkonna vananemisega seotud kaudsete kohustuste kohta ja tingimuslike kohustuste kohta, millel võib olla suur mõju valitsemissektori eelarvele, sealhulgas valitsemissektori tagatised, viivislaenud ja avaliku sektori ettevõtete tegevusest, kaasa arvatud nende tegevuse ulatusest tulenevad kohustused, kohtuasjadega kaasneda võivad kulud ja kohustused, ning võimalikul määral teave loodusõnnetuste ja kliimamuutustega seotud tingimuslike kohustuste kohta;

(e) põhiprognoosid majandusarengu ootuste kohta ja peamised tähtsad majanduslikud muutujad, et tagada järjepidevus valitsemissektori võla viimisel konservatiivsele tasemele ja valitsemissektori eelarvepuudujäägi hoidmisel allpool kontrollväärtust 3 % SKPst;

(f) kui liikmesriik kasutab punktis e osutatud prognoose, mis erinevad komisjoni prognoosidest riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kohandamisperioodil ja järgneval kümneaastasel perioodil, kui täiendavaid eelarvemeetmeid ei võeta, siis nende erinevuste nõuetekohased selgitused ja põhjendused, mille aluseks on usaldusväärsed majanduslikud argumendid;

(g) analüüs sellest, kuidas muutused majanduse arengu põhiprognoosides mõjutaksid liikmesriigi eelarve- ja võlaseisundit;

(h) asjakohasel juhul nõuetekohaselt tõendatud põhjused (koos vastavate usaldusväärsete ja kontrollitavate majanduslike argumentidega) komisjoni välja pakutud tehnilisest trajektoorist kõrvalekaldumiseks;

(i) reformi- ja investeerimisprioriteedid, et reageerida riigipõhistes soovitustes tuvastatud peamistele probleemidele, võttes arvesse nende riigipõhiste soovituste rakendamise seisu;

(j) avaliku sektori investeeringute kogukulud, sealhulgas kulud reformidele ja avaliku sektori investeeringutele, millega täidetakse VI lisas osutatud liidu ühiseid prioriteete;

(k) asjakohasel juhul teave konkreetsete, ajaliselt piiritletud ja kontrollitavate reformi- ja investeerimiskohustuste kohta, mis on aluseks artikli 13 kohasele kohandamisperioodi pikendamisele, nende rakendamise ajakava ning usaldusväärsed majanduslikud argumendid nende reformi- ja investeerimiskohustuste vastavuse kohta artikli 13 kohastele kriteeriumidele, võttes arvesse VII lisa hindamiskriteeriume;

(l) punktis k osutatud reformide ja investeeringute eeldatav võimalikult suures ulatuses kvantifitseeritud mõju riigi rahanduse jätkusuutlikkusele, majanduskasvule ja tööhõivele kooskõlas ühiselt kokku lepitud metoodikaga, kui see on olemas;

(m) võimaluse korral nende punktis k osutatud reformi- ja investeerimiskohustuste mõju keskpika perioodi eelarvele ning võimalik mõju keskpika perioodi majanduskasvule;

(n) asjakohasel juhul reformid ja investeeringud, millega korrigeeritakse makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluses tuvastatud makromajanduslikku tasakaalustamatust;

(o) riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute kavandatud üldine tase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal;

(p) väikeste valitsemissektori võlaprobleemidega, kuid elanikkonna vananemisest tingitud suurte kaudsete kohustustega liikmesriikide puhul tuleks riiklikus netokulude trajektooris ja riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade reformides nõuetekohaselt arvesse võtta pikaajalisi eelarve jätkusuutlikkuse probleeme riigi rahanduses;

(q) teave sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega kava koostamiseks peetud konsultatsioonide kohta.

## III LISA

### *Teave, mille liikmesriigid peavad esitama iga-aastases eduaruandes*

Liikmesriigid esitavad oma iga-aastases eduaruandes järgmise teabe:

(a) võrdlus nõukogu määratud netokulude kaval põhinevate kavandatud netokulude ja eelarve täitmise andmetel põhinevate netokulude vahel;

(b) riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusaja algusest peale võrdlus selles kavas esitatud peamiste majanduslike muutujate prognooside ja nende muutujate eelarve täitmise andmete vahel ning mõju nõukogu määratud netokulude kava täitmisele ja mõju selles kavas prognoositud valitsemissektori võla suhtele SKPsse;

(c) eelmisel aastal võetud kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmete analüüs;

(d) riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud ja II lisa punktides i ja j ning asjakohasel juhul punktides k ja n nõutud reformi- ja investeerimiskohustuste täitmisel tehtud edusammud ja järgmisse aastasse kavandatud rakendamine;

(e) teave selle kohta, kuidas liikmesriik kavatseb järgmisel aastal järgida eelmise aasta riigipõhiseid soovitusi, sealhulgas asjakohasel juhul soovitust euroala majanduspoliitika kohta;

(f) taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusajal teave taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta, et täita määruse (EL) 2021/241 artiklis 27 sätestatud nõue esitada Euroopa poolaasta raames aruanne kaks korda aastas;

(g) teave riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud ja II lisa punktis d osutatud tingimuslike kohustuste muutumise kohta, samuti asjakohasel juhul teave elanikkonna vananemisega seotud kaudsete kohustuste kohta ning teave järgmise aasta tingimuslike ja kaudsete kohustuste kohta;

(h) põhiprognoosid eeldatava majandusarengu ja peamiste majanduslike muutujate kohta kohandamisperioodi järgmistel aastatel, sealhulgas valitsemissektori võla suhe SKPsse;

(i) prognoosid kohandamisperioodi järgmiste aastate valitsemissektori kulude ja tulude ja nende põhiosade, sealhulgas valitsemissektori investeeringukulude kohta, eeldusel et poliitikat ei muudeta;

(j) valitsemissektori kavandatud kulud ja tulud protsendina SKPst ja nende põhiosad kohandamisperioodi järgmistel aastatel, võttes arvesse nõukogu määratud netokulude kava;

(k) selliste kulu- ja tulumeetmete kirjeldus ja kvantifitseerimine, mis tuleb võtta, et kõrvaldada erinevused punktis i osutatud ja ilma poliitika muutmiseta kulu- ja tuluprognooside ning punktis j osutatud kavandatud kulude ja tulude vahel;

(l) asjakohasel juhul analüüs makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluses kindlaks tehtud makromajandusliku tasakaalustamatuse arengu kohta ning mõju kohta, mida tasakaalustamatusele avaldab riiklikus keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas esitatud ja II lisa punktile n vastavate asjakohaste reformide ja investeeringute rakendamine;

(m) teave ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohase komisjoni hoiatuse või nõukogu soovituse rakendamise kohta;

(n) teave tööturu, oskuste ja sotsiaalpoliitika arengu kohta ning selliste võetud poliitikameetmete rakendamise kohta, mis soodustavad liikmesriikide hulgas ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist paremate töö- ja elamistingimuste saavutamiseks kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega ja ELi toimimise lepingu artikli 148 kohaste tööhõivesuunistega. See hõlmab meetmete eeldatavat mõju seoses tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise riiklike eesmärkide täitmisel 2030. aastaks tehtud edusammudega;

(o) artiklis 22 osutatud sõltumatute eelarveasutuste hinnang.

## IV LISA

### *Kontrollikonto toimimine*

Artiklis 21 osutatud ja igale liikmesriigile loodavale kontrollikontole tekib deebet, kui liikmesriigi teatava aasta tegelik netokulu ületab nõukogu määratud netokulude kava.

Kontrollikontole tekib kreedit, kui liikmesriigi teatava aasta tegelik netokulu jääb alla nõukogu määratud netokulude kava.

Kontrollikonto kumulatiivne bilanss mingil perioodil on sellel perioodil registreeritud iga-aastaste deebetite ja kreeditite summa.

# V LISA

## *Komisjoni metoodika usutavuse hindamiseks*

Artikli 8 kohane usutavuse hindamise metoodika põhineb järgmistel tingimustel:

- komisjoni keskpika perioodi valitsemissektori võlaprognoosi raamistiku deterministlike stsenaariumide alusel, mida on kirjeldatud 2022. aasta võla jätkusuutlikkuse analüüsis, peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema või jääma konservatiivsele tasemele;
- risk, et valitsemissektori võla suhe SKPsse ei lange riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kohandamisperioodile järgneval viiel aastal, on piisavalt väike. Riski hinnatakse komisjoni stohhastilise analüüsi abil.

## VI LISA

### *Liidu ühised prioriteedid*

Artikli 12 punktis b osutatud liidu ühised prioriteedid on:

(a) Euroopa roheline kokkulepe,[1] sealhulgas kliimaneutraalsusele üleminek 2050. aastaks[2] ning riigi tasandi üleminek riiklike energia- ja kliimakavade kaudu;

(b) Euroopa sotsiaalõiguste sammas,[3] sealhulgas sellega seotud tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärgid 2030. aastani;

(c) 2030. aasta poliitikaprogramm „Tee digikümnendisse“,[4] millele vastavad riigi tasandil Euroopa digikümnendi riiklikud strateegilised tegevuskavad;

(d) julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegiline kompass Euroopa Liidule, kes kaitseb oma kodanikke, väärtusi ja huve ning toetab rahvusvahelist rahu ja julgeolekut[5].

---

1 Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk 22).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus).

3 Institutsioonide ühine teadaanne 2017/C 428/09 Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2481, millega luuakse digikümnendi poliitikaprogramm 2030 (ELT L 323, 19.12.2022, lk 4).

5 Euroopa Liidu Nõukogu, COPS 130.

# VII LISA

***Kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste hindamise raamistik***

## 1. Kohaldamisala

Kõnealuse hindamisraamistiku eesmärgid on järgmised:

– komisjon lähtub sellest hinnates, kas riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatud ja kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused vastavad artikli 13 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele. Seega on kõnealune hindamisraamistik artikli 13 lõikes 2 osutatud hindamiskriteeriumide kohaldamise alus, et tagada õiglane ja läbipaistev protsess;

– selle alusel hinnatakse, kas kõik need reformi- ja investeerimiskohustused vastavad artikli 13 lõikes 3 sätestatud tingimustele. Seega on kõnealune hindamisraamistik ka artikli 13 lõikes 3 osutatud tingimuste kohaldamise alus samal eesmärgil.

## 2. Hindamiskriteeriumid

Vastavalt artikli 13 lõikele 2 peavad riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatud ja kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused vastama võla jätkusuutlikkuse kõige hiljutisemas analüüsis kindlaks tehtud liikmesriigi valitsemissektori võlaprobleemide ja keskpika perioodi majanduskasvu probleemide ulatusele. Liikmesriikides, kus valitsemissektori võlaprobleemid on seotud suurte keskpika perioodi majanduskasvu probleemidega, peaksid reformid ja investeeringud aitama kõrvaldada ka keskpika perioodi majanduskasvu takistusi.

Koosvõetuna peavad reformi- ja investeerimiskohustused vastama järgmistele kriteeriumidele:

**2.1 reformi- ja investeerimiskohustused soodustavad majanduskasvu;**

– usaldusväärsete, hästi dokumenteeritud ja konservatiivsete prognooside põhjal peaksid reformi- ja investeerimiskohustused kaasa tooma asjaomase liikmesriigi majanduskasvu potentsiaali märkimisväärse ja kestliku suurenemise;

**2.2 reformi- ja investeerimiskohustused toetavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust;**

– reformi- ja investeerimiskohustused toovad keskpikas perspektiivis eeldatavasti kaasa riigi rahanduse märkimisväärse struktuurse paranemise, sest struktuurselt vähendatakse valitsemissektori kulusid või suurendatakse tulusid;

**2.3 reformi- ja investeerimiskohustused aitavad täita VI lisas osutatud liidu prioriteete;**

– reformi- ja investeerimiskohustused aitavad märkimisväärselt kaasa vähemalt ühe VI lisas osutatud liidu prioriteedi täitmisele;

**2.4 koosvõetuna aitavad reformi- ja investeerimiskohustused järgida asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi, sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse korral selle raames esitatud soovitusi;**

– koosvõetuna aitavad kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad asjakohased reformi- ja investeerimiskohustused eeldatavasti lahendada asjakohastes riigipõhistes soovitustes, sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse korral selle raames esitatud soovitustes kindlaks tehtud probleeme, võttes arvesse riigipõhiste probleemide ulatust ning taaste- ja vastupidavuskavades võetud kohustusi;

**2.5 reformi- ja investeerimiskohustused tagavad, et riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute üldine tase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal on kõrgem kui keskpika perioodi tase enne selle kava kehtivusaega;**

– kas riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute kavandatud tase kava kehtivusajal on kõrgem kui keskpika perioodi tase enne kava kehtivusaega;

**lisaks peaks kohandamisperioodi pikendamise aluseks olev liikmesriikide võetud iga reformi- ja investeerimiskohustus olema piisavalt üksikasjalik, võimalikult kiiresti rakendatud, ajaliselt piiritletud ja kontrollitav;**

– reformi- ja investeerimiskohustuste kirjeldus on selge ja selles esitatakse iga reformi ja investeeringu üksikasjalikud osad, sest see võimaldab komisjonil hinnata punktides 2.1–2.5 esitatud kriteeriume, sealhulgas nende rakendamist ja järelevalvet;

– reformid viiakse ellu kava kehtivusaja jooksul;

– investeeringud rakendatakse hiljemalt kohandamisperioodi lõpuks;

– riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava sisaldab selgeid, realistlikke, asjakohaseid ja tugevaid näitajaid, mis võimaldavad kontrollida reformi- ja investeerimiskohustuste rakendamise tulemuslikkust.